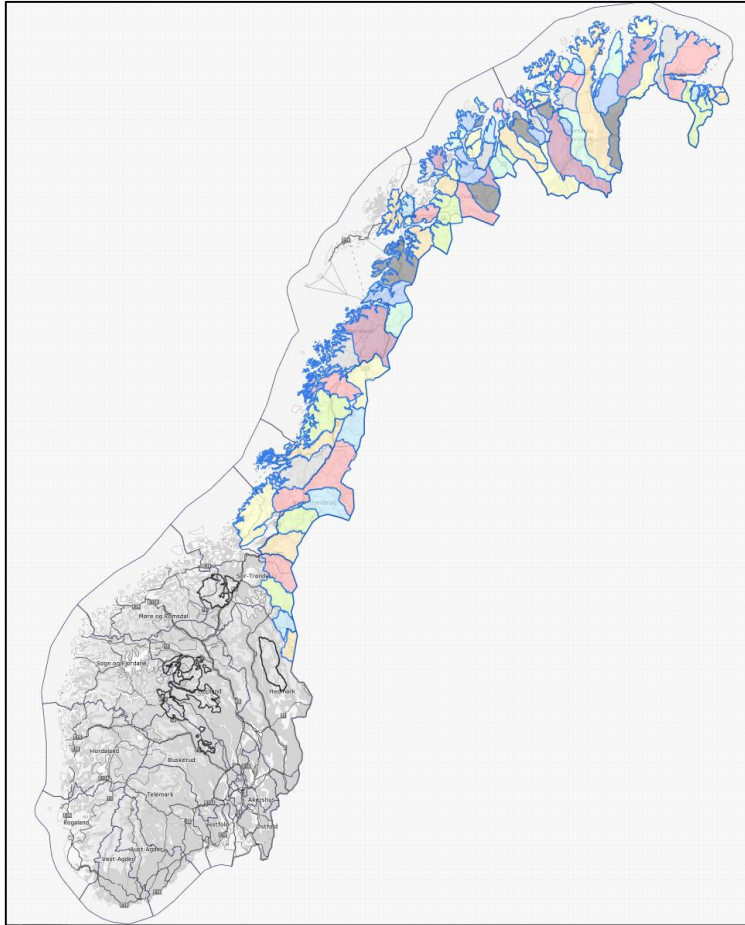

Erfaringer med grunn og rettighetsserverv i reindrifftsområder

Statnett

Tamreindriften i Norge

Ca. 40 % av Norges landareal benyttes til reinbeite

- Samisk reinndrift
 - 534 siidaandeler
- Konsesjonsavhengig samisk reinndrift
- Konsesjonsavhengig ikke-samisk reinndrift
- Konsesjonsavhengig reinndrift uten merkeplikt
- 3 150 personer som eier rein
- 211 606 tamrein på beite
- Totalt slaktekvantum: 1 748 tonn
- Inntekter 277 mill. kr.
- 959 årsverk
- Kilder:

Totalregnskapet for reinndrift - Rapport nr.6/2016, Ressursregnskapet for reinndriftsnæringen – Rapport nr. 14/2016, www.slf.dep.no og kartsiden Kilden

Reindriftens rettsgrunnlag og vern

- Rettsgrunnlag
 - Alders tids bruk
 - Slått fast i rettspraksis
 - Reindriftingsrettens innhold
 - Gjeldende reindriftingslov:
 - Beite, nødvendig husvære, flyttleier, motorferdsel, gjerder, anlegg, brensel, trevirke, jakt, fangst og fiske
- Ekspropriasjonsrettslig vernet bruksrett
 - Slått fast i rettspraksis
 - Tilpasningsplikt
- Grunnloven §108 (tidl. 110a)
- Folkerettslig vern
 - Menneskerettsloven(1999)
 - Konvensjon om sivile og politiske rettigheter art 27(SP 27)
 - ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO nr. 169)
 - Den europeiske menneskerettskonvensjon(EMK)

420 kV Ofoten – Balsfjord – Skaidi

- i kjerneområdet for samisk reindrift

• Ofoten – Balsfjord – Skaidi

- 450 km
- Ofoten – Balsfjord 150 km
 - Bygging startet i 2014
- Balsfjord - Skaidi 300 km
 - Bygging i oppstartsfasen

Reindriften berørt av 420 kV fra Ofoten til Skaidi **Statnett**

Ofoten

Balsfjord

Skaidi

- Reinbeitedistrikter
- En svensk sameby
- Siidaer
- Direkte berørte
- Berørt på flytting mellom årstidsbeitene
- Særverdiområder
 - Kalvingsland
 - Flyttleier

Statnetts tilnærming til reindriften

- Overordnet målsetting
 - Ledningsbygging med minst mulig ulemper/skader for reindriften
 - Søke omforente løsninger
- Tett dialog
- Øke kunnskap om reindriftens behov og bruk
- Informasjon om ledningsbygging
- Gjensidige tilpasningsmuligheter
 - Statnett
 - Mer anleggsaktivitet i perioder når rein ikke er i området
 - Anleggsstans

Langvarig forvaltningsprosess og utvidet dialog med reindriften fra Ofoten til Skaidi

Konsesjonsprosess m.m

- Melding 2007/2008
- Konsesjonssøknad 2009/2010
 - Konsekvensutredning – Tema reindrift
- NVE – konsesjonsvedtak mai 2012
 - Vilkår – relatert til reduksjon av ulemper i anleggsfase - anleggsplanlegging og dialog med reindriften
- OED – konsesjonsvedtak (2013/2015)
 - Vilkår – relatert til reduksjon av ulemper i anleggsfase, avklaring av reindriftenes behov, avbøtende tiltak, før og etterundersøkelse av kraftledningers virkning for rein
- Begjæring om skjønn
- Forhåndstiltredelse
 - Noen distrikter aksepterte ikke forhåndstiltredelsen
 - Begjæring om besittelsestakelse
- Miljø-,transport- og anleggsplan (MTA)

Utvidet dialog med reindriften

- Mars 2010
 - Enighet med reindriften om en utvidet dialog.
 - Hensikt - Redusere reindriftenes ulemper gjennom omforente løsninger i anleggsfasen
 - Utsjekk av gjensidige tilpasningsmuligheter
- Møteserier med reinbeitedistriktene
 - 1. møteserie 2010-2011
 - Informasjons utveksling
 - 2. møteserie 2011-2012/13
 - Utsjekk av gjensidige tilpasningsmuligheter.
 - 3. Avtaledrøftelser 2012/13- 2016
- Opplæringsfilm om reindrift
 - Statnett.no

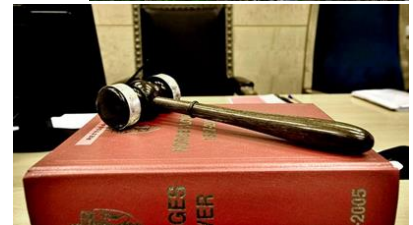
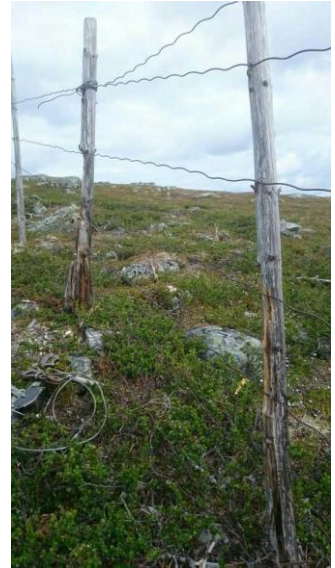
Miljø- transport og anleggsplan (MTA)

- Konkrete restriksjoner overfor hvert enkelt reinbeitedistrikt.
 - Anleggsstans - fastsatt gjennom avtaler
 - Anleggsstans fastsatt med bakgrunn i informasjon fra utvidet dialog
 - Fleksibilitet med tanke på restriksjonenes tidsrom/utstrekning
 - NVEs godkjenning påklaget til OED.

 <u>Besøksadresse:</u> Nydalen Allé 33 0484 OSLO <u>Postadresse:</u> Postboks 4904 Nydalen 0423 OSLO	Miljø-, transport- og anleggsplan (MTA)	
	<i>420 kV ledning Balsfjord - Skaidli. Strekning Balsfjord transformatorstasjon – Reisdalen</i> <i>Anleggskonsesjon: NVE 30.06.2015</i> <i>Del av 420 kV forbindelse Ofoten-Balsfjord-Hammerfest</i>	
Gradering Åpen	Prosjektnummer 10111	Arkivkode
Ansvarlig enhet UTMA	Dokumentnummer 2183014	38 sider + vedlegg
Oppdragsgiver: <i>Elisabeth Vike Vardheim</i>	Oppdragsgivers kontakt: <i>Kirsten Faugstad</i>	Organisasjonsnummer: 962986633
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har som en del av konsesjonsvilkårene stilt krav om at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA). Planen skal godkjennes av NVE for anleggsstart.		

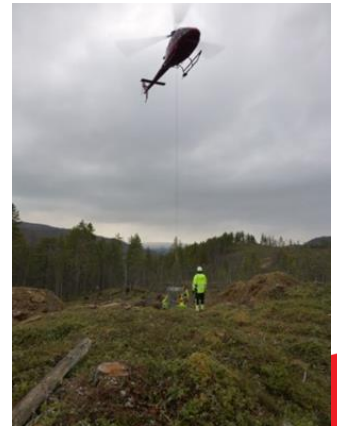
Avtaler for anleggsfasen og skjønn

- 15 avtaler for anleggsfasen
 - Anleggsstans, kompensasjon for merarbeid/gjeting, støtte til oppgradering av eksisterende gjerder, tilskudd til mobile gjerder mv..
- Skjønn Ofoten - Balsfjord
 - Ofoten tingrett
 - Ugyldighetsinnsigelse fra reindriften
 - Ikke saksbehandlingsfeil - "... grundig og omfattende saksbehandling..."
 - Ikke brudd på folkeretten - "...Hensett til SP art 27 ... langt fra inngrep som kan tilsi brudd på bestemmelsen"

Veien til anleggsstart via namsmyndigheten

- Noen reinbeitedistrikter aksepterte ikke forhåndstiltredelsen og oppstart av anleggsarbeidene
- Statnett til namsmyndighetene
 - Tvangsfullbyrdelse av forhåndstiltredelsen (Besittelsestakelse)
 - Namsmyndigheten satte Statnett i besittelse av rettighetene
 - Reinbeitedistrikter påklaget beslutningen til tingretten
 - Klagene ikke gitt medhold

- Tidlig kontakt og dialog viktig for rettighetservervet
 - Tilpass tidspunkt for møterunder – reindriftens årssyklus
 - Gir uvurderlig kunnskap om reindriftens bruk og behov
 - Reinbeitedistriktene får økt kunnskap om tiltaket
 - Dialog over tid gir en "felles" plattform
- God kunnskap gir avdekker muligheter for gjensidig tilpasning
- Gode og grundige utredninger på tema reindrift helt avgjørende